

ДУГЫСА ТУУ

«С В Е Т Л Ы Й П У Т Ъ»

№ 185 (2222)

Пекнича, сентябр 27 лун, 1929 во.

№ 185 (2222)

Бырдны ошыбжасо вот течан ужыг.

Сельхозналогон кампанно област паста заводчтис. Мукдлаын крестана воэывын кутисны мынтыны асыныс вотсо. Вот теиҗасон еикта ужалысаслы ез ков вундчыны ВКП (б)-са 16 конференциялыг шуюмжасо. **Партия шуйс: вотыг колд мездыны гыла олыг крестанабс, сетны лготајас ереднајаслы, кодјас пырисны колхозјас, кодјас зильны кыпддны урожај.** Кулакјас жылыс шуюма: чорыджыка течны вотсо кулакјас выло, вотавны најос индивидуальн (индивидуальной) обложене.

Тајо шуюмжасо колд ваддны еиктјасо вот течтоз, мед еско бид гыла да шоркофема олыг крестана гогорвоисны партијалыг политикас. Разјасниленей уж еиктјасын муис омла. Ужалыс крестана оз тдны тырымон лготајас жылыс, оз тдны, мыла колд топдны кулакјасос.

Крестаналыг доходјасо ез вбв ставсо тдмалома. Емоэ еиктјас, кытон скот луд моймуја еерти чинома. Тащом торјас ез вермыны лоны, скотыс прста ставыс ез сур вот течом улд. Зарботкаыс сиз-жо ез ставыс пыр вот течом улд.

Сыктыварка совет вчис вот теиҗасын гырыг ошыбкајас.— Гыласлы суис вот, а озырјаслы

ыжыд вот ез пукты. Емоэ карса крестана, кодјас зик оти па-терной бостоны 500-1000 шајтотз—оти онас. Мукд озырјас ез ставсо виставны скотсо. Аслас ошыбкајас понда карса совет вескывывла нежис. Советлы колд регыдн-жо став ошыбкајасо векодны.

Сиктјасан сиз-жо локтоны журиас омла вот течомјас жылыс. Медса гырыг тырымтом торјас тащомб: **кулакјас выло пуктома ичот вот, скот вот улд ез сур ставыс, доходјас крестаналыг абу ставсо выјавитома.**

Став сельсоветјаслы, партијечјаслы оми-жо колд векодны асыныс ошыбкајасо, бостны чорыд пролетарской виз. Колд прроверитны став вот течан ужсо. Кыскыны тајо ужд гыла да шоркофема олыг крестанабс. Гыла олыг крестанакод колд выјавитны став доходјасо, медвоэ озырјаслыс да најос сыыс мыждыны.

Колд ошкыны став крестанабс, кодјас воэыв мынтоны вотсо. Озырјаслыс вотсо колд пыркодны локтан луијасо.

Ми наејтчам, мы сельсоветјас да партијечјакјас кутасны олмо портны 16 партконференциялыг шуюмжасо ошыбкајасо исправитом пыр.

СССР да анлыга кост волюгом.

Лондон. Мукд государство-јас костын ужнуоыг анлыга министр Гендерсон примитис довгалевскијос сентябр 24 лунд. Горнитисны 2 час чож. Гендерсон довгалевскијлы висталис, кушом вопросјас куца колд воэо нуодны сорнијас.

Мдыг шуйсны адысны сентябр 25 лунд.

Быд ногыс зильны порјавны робочојјасос.

Лондон. Газетјасын зев жона гижоны Гентскон кык горнакыг СССР-д ветлом жылыс доклад. Најд ветломдоэ шахта кчаин щот выло. Докладын гижомбо: СССР-ын-по олмыс выти лок. „Общество друзей советской России“ щокто горнакјасы боржны асыныс делегатос СССР-ын олмосо тдмалом куца. Колд-по боржны сещом делегатос, код оз пов уж вывыс втломыс да ез сетны капиталистјаслы порјавны. Горнорабочојјаслон Гентскон ассотсиациясе секретар јозодис шюдчом, ассотсиациялон - по некушом јитд ез вбв тајо кык горнакыкод. Секретар сиз-жо шуйс: **предприниматель-по кык горнакос моддлома Россияд, медым веттыны на пыр СССР-лыг олмосо, выддны, мы „Россиянын олмыс мијанын лок“**

Комсомолчјас јонмодоны СССР-лыг дорјыган вынсо.

Комсомолчјас возмостчомон Вяткаын вчалоны субботникјас да став оймсо субботникыс пуктоны «Вочаныс Чан-Кай-Ши»-лы нима фонд. Картина вылын: комсомолчјас ужалды субботникон Вяткаса це-рабкоп складаы.

КИТАЈСА ПРАВИТЕЛЬСТВО ОЗ ДУГОД БЕЛОГВАРДЕЕЧ ОТРАДЈАСОС СССР ВЫЛО УГЛАГОМЫГ. СССР-са правительстволон шюдчом.

Сентябр 25 лунд мукд государствојас костын ужнуоыг комиссарјат германјаса посольство пыр сетис шюдчом нанкинса да мукденса правительствојаслы. Шюдчомын шуюма: Союзной правительство унаынын индлыс нанкинса да мукденса правительствојаслы белогвардејской отрядјасон да китајской частјасон Совет му выло, советской частјас выло да мирной јоз выло улаоми жылыс да најос лылом куца. Вбли щоктома бырдны сещом локторјасо.

Август 19 лунса да сентябр 9 лунса шюдчомын вбли пасјалома, кони кодыр кушом укдчылмјас влины. Сонын нанкинса правительство миниморна ез вбч белогвардејской отрядјаслыс ужсо дугодом куца.

Союзной правительстволы бара быт лоэ индыны нанкинса

да мукденса правительствојаслы выл ускдчылмјас выло да китајса белогвардејской отрядјасон советской пограничной частјасос лылом выло да Совет му выло гырыг дивизионной белогвардејской отрядјас шыбалом выло, кодјас грабиталоны мирной јозос.

Борја помис, шуюма шюдчомын—китајса командованно СССР му выло моддоло хунгузской бандајасос да најос грабиталоны мирной јозос. Сещом бандајасыс влины сентябр 10-24 лунјасо Благовещенск кар районны да мукдлаын.

Нанкинса да мукденса правительствос оз лыдыны коланаон бырдны став тајо локторјасос. Союзной правительство нощта индо, став ответственостыс таыс водас нанкинса да мукденса правительствојас выло.

Быдыма јурјас.

— Томскын (Сибир) заводчтис ужавны вескијас вчан медвоэа фабрика. Быд толыс фабрика кутас вчаны деагитной 500 вески.

— Белорусојјаса уж комиссариатын комиссарос вежюб да Главоцстракса нацалникон пуктомабс Гомельса керттуј вылыс робочојјос—Соломонов јортос.

— Шартр кар бердын (Франсија) вожа маневрјас дырји жона вылысан убома да сотчома бобмомет. Лочикыс да кујин офисер кулмабс.

— Тарговишне карын (Румынија) пбжар дырји сотчома 85 керка—доэ квартал. Сурс гогор олыгјас колмабс керкадот.

— Балтијской мореэ вбдома датской парекод „дан“. Командаы—21 морт пыккыс ловдон колма сомын бти матрос.

— Аргентинаыс да Уругвајыс Ленинград вбдома Луныв Америкаса 4000 бур порбода уж. Бижјасо исталомабс скот вчан Сибирса колхозјасос.

Кызи муно зајом раздодом.

МОСКВА. Сентябрь 20 лунд РСФСР паста индустриализация коймд зајом раздодма 441 миллион шајт выло, сы пыс робочојјас да служашчојјас пбвсд 385 млн. шајт выло, неорганизованной јоз пбвсд 21,8 млн. шајт выло да крестана пбвсд 34,2 млн. шајт дон. Робочојјас да служашчојјас пышкын зајом

выло гижвалмыс наис план ертыс 106% выло, а крестана пыс—24,8% выло.

Зајом раздодомын медвозын муно Москуаса област—124 миллион шајт, севера Ленинградской—57 млн. шајт, Војвыс Кавказ—41,5 млн. шајт, Урал—35 млн. шајт да с. в.

Паскыда нуодны вичму вот кампанно.

МОСКВА. РСФСР-са Наркомфин коллегияын вбли доклад, кызи муно вичму вот кампанно. РСФСР-са НКФ-лон коллегия шуйс шюдчыны РСФСР-са Совнарком, медым меставывса исполкомјас зила нуодасын тајо кампанносо. Меставывса фин-органјаслы щоктома прроверитны ужсо улыса советаппаратлыс вичму вот нуодом беквансы, штрапујтавын докод зекыјасос, паскыда нуодны кулакјасос да налыс докодјасос выјавитом, сетчо јенжыка кыскыны гыл крестанабс да батракјасос, паскыда нуодны кампанно вичму вот-со сродоэ мынтон куца.

Налогјас чукдортм.

РСФСР-са Наркомфинса материалјас ерты 1928-29 воэ 11 толысон РСФСР-ын налогјас чукдортма 2 миллиард 284 миллион шајт (воза омета ертыс 90,4%). Воэа воэа 11 толысан налогјасыс чукдрмыны 20% выло ещажык. Ставпоступленеыс вичму вот сетис 238 миллион шајт, 614 млн шајт пром-налог, 186,5 млн шајт подо-кодной налог, 1 миллиард 12 млн. шајт акциз да с. в.

Выл совхоз.

Ставрополь. Александровской районнын заводитисны востыны 36500 гектар выло черновой совхоз. Совхозлы нощта лоэ вундома Благодарненской районуэ 20 сурс гектар. Ужыс совхозын лоэ механизирјотма.

Ужлыг производителност локтан воын лептыны 25% выло.

Союзной Госплан СТО-лы сетис докладной записка 1929-30 воэ промышленной продукцијалыг вчан донсо чинтом жылыс. Госплан шуйс, товэрлыс вчан донсо-по колд чинтыны 11% выло, а ужлыг производителностсо кыпддны еща пырын-ын 25% выло. Продукцијалыг асдонсо чинтан ужас колд кыскыны робочојјасос. Чинтыны асдонсо паскыда рационализация нуодомон, ужсо бура организујто-мон, ужалан нормајасос выл пов видлаломон да с. в. Колд зикдэ бырдны прогулјас, лептыны фистсплына. Асдон чинтом мед оз омолт продукцијалыг качествос.

— Уралыс адымабс зев уна овичеч руда, корт руда да жежыд вој. Каскым, Кузјанка да Эган јујасыс (Уралын) оурбома зарми.

Векдодам гыл крестаналыг вынсо еикта овмос кыпдодом выло. (Торытја „Правда“ передовијыс).

Сиктас ужын выти вичд тырымтомтор мијан—гыл крестана организацијасын уж омла сувтдодом. 16-д партконференция еско зев гогорвоана шуйс гыл крестанабс организујтом жылыс, сылыс коланлуноэ, сомын местас вылын гыл крестана отувам куца ужыс ез-на вбрыч, омла-на гижогазетјасын. Гыл крестанакод ужыс чот уна бокоан: абу-на тырымтон кчајствениной организацијасын, мед-војдор кооперативон отсг сетом бтка гыл крестана овмосјаслы; абу-на тырымтон отсг гыл крестаналы колхозјас пырына да сени најос јонмодон неведелимб капиталјас иждоомон, ужалан колуј отувамдон да сиз воэ; абу-на тырымтон гыл крестаналон участвутом быдыма пбвс кампаннојјасын (советјасо боржоэм, гора-кча да мукд), оз-на бура да организованноја му кулакјас выло наступајтом.

Та ногон гыл крестанакод ужалом вермас вајны выти уна локтор. Кор мијан муно социализм нога овмос те-чом, кор муно сещом чорыд классовој тыш, кулакјас выло наступајтом, гыл крестанабс омла отувамтыс,

омла накд ужсо пуктомыс кучко жона, бти-ко, пролетарской руководств, мод-ко, коныбдо кулакјаслы воэсансыс. Гыл крестанабс омла организујтом вбсна, омла најон векоблом вбсна лобны классовој политика вежнчылмјас, кодјас кучкыны гыл крестаналы, торкыны нуодны коллективизация, чужо омла вичдодом гыл крестана уж выло торја учрежденнојасон. Став тајо нелучикјасо бырдомыс мијан муно выти нбжюб.

Татыс колд вчоны вывојјас. Мед-војдор колд вичдлыны—кушомеэ дни гыл крестаналон организацијасыс. Медыжыд тырымтомторјас—гыл крестана организацијасос абу-на векобдома реконструкция куца могјасос нуодан туј выло. Севоа кооперативјас, мода-модлы отсасан комитетјас оз-на термаыс ас берданыс гыл крестана группајас лбдданыс. Та бокоан партијалон индо олмоэ оз нуоден. Сы-вбсна кооперативјас да мода-модлы отсасан комитетјасо векоало кулак. Кулакјаслон мовлјас пырыны і вылыса кооперативной да кресткомјас органијасо. Гыл крестанабс организујтан

ужын унаына паныдаэло векобдыс кежом, партијалыг индодјас вежнчом. Гыл крестана корбон партијной руководствоэ, а тырымтон руководствоэ унаыг оз адыс. Партијечјакјас унаыс олны тордон гыл крестанаме, оз вчаны воэса собраннбјас најос шби кораломон. Јачејкајас оз вичдны гыл крестана выло постојанной опора выло мез. Сиз-жо вичддны профсоюзјас: сы-вбсна абу чорыд јитд гыл крестана да батракјас кост.

Социализм тедем куца уж паска-лмыс, еикта овмосын реконструкция нуодом, колхозјас тедем—ставыс тајо щокто чорбдны гыл крестанакод уж нуодомсо. Партијной векоблом тајо ужнас колд жона бурмомды. Јонжыка колд вичдлыны југдочан да классово-воспитательной уж гыл крестана костын налыс векобс, тдмбс пакдодом вбсна да пролетариат векоблом улб кыскым могуэ.

Гыл крестана кост ужсо пудди пуктытмды векобдыс тајо ужын кежымы, советса, профсоюзса да кооперативјаса организацијасын классовој виз вежнчомлы колд чорыда сувтны паныд. Колд ужсо пуктыны еикт, мед гыл крестана да батракјас еиктјасын партија векобломон кутасны воэасны партија генеральной виз вбсна.

Сөвет аппарат туйтөм јөзыг весалөмөн матыгтам ужалыг јөз динө.

Леснөј аппаратлөн чужөмыс.

Леснөј аппарат видлалегөн кер дорын ужалыг јөзлы зев јона ез кажитчысылон ужыс, сені ужалыг војтырсо јона-жө пиналисны. Вөлөма-жө, вескы-да-кө шуны, мыгыг најос і пинавнысө. Аппаратыс абу прамөј гөгөрвоана аппараткоф. Служашчөјјасыс омөла төжды-өбны гөла олыг јөз вөснайд, унжыкыс оз төд, кушөмөс правительствө нүдө классөвөј вич да мыјла нүдө. Унжыкыслы јешшө колө төдманы политграмматалыг медвоцда кывјасө-на. Откымыныс пыр-на өнја лесаппаратыс вылө вичөдөны важ фирмајас вылө моз. „Наша контора сказала“... „Наш заведующий приказал“, — шуоны зарплата јылыг, лөбө заданы-јас серти, кор сию шүөмјсыс правительственнөј органјаслөн.

Кулөмдин районуса лесоаппаратөс-кө бостан (сетчө оз-на лыр Везланаса база ВЛК), тыдалө, сию вөлөма өнөң-на зев абу мијанлы родственнөј. Став служашчөјјас сен вөлөма 192 морт; на пијын батрак сөмын кык морт—өткыс лесник, мөдыс обходнөј—медөа ичөт уж, вылынөс. Гөла олыг јөз—35%, шөркөфема—40%, зажитчөнөј-јас, кулакјас—9,4% да служашчөјјас (на пын емөс купеч пијан да „важ“ војтырлөн челаф)—14,2%. Со-тај кык батрак кычкө векавлөма-жө аппаратад! Унжыкыс бура олыг јөз. Вичөдөны-кө тајө јөзсылыс аппаратас пыран ногсө сек позө гөгөрвоны, мыја најө весалөны лесаппаратас. „По назначению“ пырөмаө 154 морт, да выдвигөтөмөн 38 морт. Назначитөмјас пөсыс унжыкыс өт-мөдыскөд важөа төдсаыс, важөн вөр фирмајасын өтилаын ужавлөмаө, емөс рөфнајас, вокјас, фадјас, бабасаң рөфнајас да бөстөвлөмаө і прөста төдса војтырөс—код ордын гөгөтлыв-лөмаөс.

Коммунистјас став аппаратас сөмын 13%, сыыс кынзи кычкө весавлөма нөшта кујим комсомолөч. Думајтан-да, кымын комсомолөч вөрын ужалө, кымын комсомолөч јачејкајасын, а лесаппаратын өт-кык; быдсөн скөрмылан рајкомјас вылө—мыјла бара оз велөдны том јөзсө обходнејавны, пријом-

щикавны, мыјла најөс аппаратас оз индавын. Став служашчөј пышчыс 13% белөјјасын вөвлөмаөс. Воцын најө лылө-маөс да грабитлөмаөс коммунистјасөс. Лесаппаратын коммунистјас 13%-жө. Со-өд кушөм балансыс бур, ферт, сөгөа бур ужтө нинөм вөлі видчысны.

Весиг өтөи заведующшөј участокын да сылөн отсагыс абу вөлөма коммунист, најө улыс уж вылынөс. Волго-каспилес-лөн сөмын јуралыгыс вөлөма коммунист да уж бердө оз, вөлөм, вермы матыстчыны, аслас лесбазаын зев лока ужав-лөма. Онөң-на сию коммунист јуралыгыдлөн абу вөчалома рөш-щөтјас төлын ужалыг робочөј-јаскөд. Оні сиюс коммунистыс весалөма-жө. Сиз-кө бур-жө і мортус вөлөма.

Став тащөм нелучкјасыс вылө комисөјялы лоі чорыдчы-ка і вичөдөны. Став служашчөјјас пөсыс колыны уж вылө некушөм взысканнө сөттөг 57,5%, кушөм сурө индөдјас да выговорјас сетөма—18,5%. Пер-вој категоријабн весалөма—9%, на пөыс—гөла олыг—1 морт, сию подкулачнык, нөл төлыг пукавлөма домзакын сөвет влаөлы паныда уж нүдөмыс, шөркөфема олыг—9 морт, на пөыс 4-ыс кулакјаслөн пијан, кулакјасөс вөтлөма 8-өс. Зажитчө-нөјјас да кулакјас сурөны і 2 да 3-өд категоријасөс.

Весалөм јөз местаас быд чукөртчылөм вылын индөлисны вылө јөзөс кодјасөс позө уж вылө пунктыны, индөлөм јөзсыс лоі өс мортус уна, на пын унжыкыс гөла олыг јөз, емөс шөркө-фема, нөтө абу озыра олыг. Мывөинын кызсө индөсны том јө-зөс, „олөмаыс-пө мијан ставыс белогвардејеч-да“, сичө і шуоны чукөртчылөм вылын асныс лесорубјас. Кер дорын ужалыг јөз шуоны—лесаппаратө колө 80% индөм јөз да 20% завлөн бөстөм.

Лесорубјаслөн асланыс ин-далөм јөз зев бура ужалөмаөс, выдвигөчөч нимсө абу уксөд-лөмаөс. Најө ужалыкөд өз скө-равны, кужөны сыхкө і сорнит-ны. Кад-нын тајө сорнјас ужа-лыгыс олөмө портны.

А. Армөскіј.

Туйтөм јөзөс вөрлезан аппаратыг вөтлам.

Кандидатјас.

Меңшиков Ол. ужалө Зеленец өиктын Комилеслы. Војдөр ужалөс выј вөчан заводын, ужалыгас воштылис зев уна сыр. Фереваннөјса лесохимическөј школаыс вөтлисны. Öдјөжыкө колө вөтлыны Комилес аппара-тыг, вермыс бара пакөбөтчыны. („Коцув“).

Чарков Ол. П. Лојса вөр участокын ужалыг. дугдывтөг пирутө да јуө кулакјаскөд да спекулантјаскөд. Налы медбур да ыжыд дона уж сетө. Сыыс најө сылы калым сетөны. Вө-чавлө гырыс, ковтөм рөскодјас. Чарков оз радејт гөла олыг-јасөс, шуө најөс „ленгвајасөң“. Унжык бур ужсө сетө аслас бур-кулак другыслы. „Палач“ другыслы 20 км. сажө сетө 7 шайтыс кыскыны груз. („Өлчө“)

Ізва вөр участок шөтовөдө бөстөмаөс ужавны М. Подоро-вөс; сиюс өтчыд Межадорса участокыс вөтлывлисны-нын. Сичө важ сардыра офицер, белөј-јас дырји Миллер војскаын служ-јасөма. Öтөк мам гортас ем да весиг сыхкө өтыв овны оз вер-мы. Оні јукөмаөс. Мамыс зев-нын пөрыс мыркөс-ужалө, сичө оз отса. Мамкөдыд-кө оз вер-мы овны, кы-нын вермас ужав-ны јөз костад. Зев ыжыд буро-крат („Төды“).

Кожгортса вөр районуем пријомщик Торопов П. Ö., сию пөрөма буро-крат. Ужалы өјас-көд оз сорнит, мыкө-кө индөсны сүдөйтөм торјас, вочакыс вичас „ачым төда“. Оз нөтөк кызы профсојуз индөдјас вылө. Оз ра-дејт гөла олыгјасөс. Пурјаси-гөн уж вылө најөс оз медав. („Недовольнөј“)

Волгокаспил вөр Ужјаса участокын вөр пријомщикө отса-гысө кычкө сурөма данылов М. В., озыра олыг крөстанин, батыс вөвлөма кулак. Волго-каспилес участокас јуралыс Смо-лаников профсојузкөд сорниттөг і сиюс бөстөма. Оні данылов ужылө бөстө ассыс озыра олыг рөдвужсө. Неважөн корөма уж вылө ассыс братансө (важ төр-гөвөч, өнө кулак, бөрјөсөм пра-ва мырфөма). Оз-ө поз став-нысө јуралыгөаныс да данылов јортөчыс весавны („Сугөд“)

Комилес правленьөсө пред-седателсө вежыс Хучев јорт, зев омөла вичөдө поснөи служак-јас вылө, скөралө, оз і сорнит, букуштчөмөн вичөдө, унжыкыс приказ сетө („Нар“)

Јемдин рајонө бөстөсны ужав-ны озыра олыг крөстанин пө-дө—Лутојев І. Ö-с. Мунис кол-хозјаслы паныд, быднөгөн тор-калис налыс ужсө („Рака пи“)

КОНТР-РАВЕДЧИКЈАСЛЫ СӨВЕТ АППАРАТЫН МЕСТА АБУ.

Сентябр 23 да 24 лунө чи-стка нүдөдөн комисөја видлалес Комилесыс главнөј бухгалтері-јасө. Главбух Трачук вөчис до-клад главнөј бухгалтеріја уж јылыс. Главнөј бухгалтеріјаын ужыс пунктөма бура. Тсентрал-нөј бухгалтеріја абу колтөма, бөрынөс сөмын вөрлезан рајон-јасса бухгалтеріјајас, рајонјас-саң отчотјасыс кадын оз вөны-да. 1927-28 вөса отчот бухгал-теріјалыс ВСНХ шүөма медбур-өн СССР паптаын.

Отка ужалыгөсөс видлал-гөн меддыр лоі сулалөма кык ужалыс вылын: бухгалтер-ин-спектор Потаркино вылын да главбухөс вежыс Антоновскөј вылын.

Гражданскөј војна дырји По-таркино вөлөма Архангелскын Миллерлөн вернөј отсагысын да сылы бура ужалөмыс „чи-новник военного времени“ чин выслужитлөма.

Антоновскөјлөн Миллер во-цын выслуғажыс абу-кө, јеш-чөна ыжыдөс. 1918 воө Анто-новскөј локтас Ленинградыс гортас, Онегад, кор став Вој-васыс вөлі белөјјас кын. Оне-гасаң сию мунас Архангелскө. Тани—Антоновскіј висталөмсер-ти—сичөс белөјјас арестујтөны да пукөдөны архангелскса тур-мад, сетөс нүдөны карательнөј турмад Јоконгүө, вичөны кујим вежон да бөр лецөны. Лецөм бөрд Антоновскөјс Архангел-скын пунктөны чиновникө во-енного времени, сөгөа сию ужа-лө белогвардејечјас контр-раз-ведкаын. Кычө Антоновскөј кар-ательнөј турмасаң воіс чинов-никө военного времени да бе-логвардејечјас контрразведкад, робочөјјасөс сурсөн лылыс Рындін борд улө,—быдөны өи-вө.

Комисөјялы тајө кык морт-сө видлалегөн оз ков вунөдны: Миллер прөстаыс чинјасөн ез

Комилес да Лесотдел аппарат весалөм бөрын.

Комилеслыг аппарат весал-өм көн сурө мунөма лока, абу адөдмны омөльторјасөс. Сель-корјас гижөны да зев јона өи-вутчөны, зев омөла мукөд ко-мисөјјанас ужалөм вылө.

Ношульса лесничество весали-гөн ез лучки вичөдөны калым бөзтыг служакјас вылө. Серди-тов І. К. калым вылас „чөлөј керка стрөитис; лесник Сердитов М. Г. сецөм-жө. Колө І. К. Сердитовөс весавны І кат. сер-ти, мөдсө—ІІ кат. серти („М-И“).

Доцын сентябр 8 лунө му-нис Комилес аппарат весалөм куца собраннө. Сені зев јона сорнитисны, код сурөсөс вичөсны. Индөлисны уна лок да тьрмы-төмтор ужыс. Сөмын гижысыс собраннө вылас немторабу гө-жөма, шуоны, сорнө гижөсө-пө воштөмаөс. Гижысыс-өд нөшта ізбач-Латкин вөлі. („Вөрлецыс“).

Көрткерөсны лесничество весали-гөн тыдовтчис: лесничөј Оп-леснын Сыктывкарса важ ку-печлөн пи. Революцјабөз пра-порщикөн вөлөма, гражданскөј војна дырји гортас өвлөма јач гөзмөд пукалөмнас кистөма. Об-щественнөј уж некушөмөс абу нулөма. Нол водн өтө доклад аслас ужылыгөс вөчлөма, сөмын оз помнит көнө, ачыс вөлөм јуыштөма. Классөвөј вичө некөр абу нулөма.

Өбјөжщик Казаков. Ужавлө-ма чөп вөснаыс. Гуаа вөр абу кутавлөма, калым вылө мөзды-лөма, кыс-нын ескө рөд-вужтө да. Гөла олыгјасөс батракын вичөдөма. Лебедев—лесничөјлөн фөлопроизводител оз гөгөрво классөвөј тыш: ми шуө став-ным өткөдөс, вокјас, некушөм крөстана кост торјалөм абу. дугдывтөг вөлөм јуө озыр да кулакјаскөд. Комисөја видлалес тајөс да выговор сетис. Ми но-гөн выговорыд еща. („Чыкыш“).

Кручок.

УЖЫДЫГАН ТӨВАРИШЩЕСТВОЈАС ФОНДӨВӨЈ ОПЕРАТСІЈАЈАС НУӨМ ВЫЛӨ ВІЧӨДӨНЫ ЧУКПЫР.

Бөрја кујим төлыснас Госбанк ју-көд облөдујтис фондөвөј оператсја-јас нүдөдөн куца 10 уждысан төварі-щество: Ыбыс, Вичыс, Межадорыс, Кебрамы, Лојыс, Зеленецөс, Пажга-ыс, Прөндорыс, Палыс да Көрткерө-сыс.

Фондөвөј оператсјајас нүдөдөн ку-ца төваріществојас Сельбанккөд вө-члисны со кушөм договорјас; таво апр-ель төлысын, зајомјаслыс облигатсја-јас нөбөм-визалөм куца, купонјас вөштөм куца, выгырышјас сеталөм ку-ца, важ езыс да ыргөн фөнгајас нө-балөм куца. Мөд договор вөчисны та-во жө, јун төлысын. Сертификатјас нө-бөм-визалөм куца, да бөрја помыс ценнөј кабалајас куца сүдө-залогө-вөј оператсјајас нүөм вылө.

Фондөвөј оператсјајас нүөм вылө төваріществојаслы Госбанк ысталлөс: облигатсјајас да сертификатјас 1.020 шайт дон да Сельбанк пыр ыстөма өдм фондөвөј оператсјајас вөчөм ку-ца 100 шайтөн быд төваріщество. Сич-жө ыстөма быд төваріщество 25 шайтөн езыс да ыргөн фөнга нө-балөм вылө.

Фондөвөј оператсјајас нүдөдөн ку-ца Кебраса, Зеленецса да Пажгөа уждысан төваріществојас немторабу вөчөмаөс. Мукөд 6 төваріществоыс ужалөмаөс сөмын омөла. Сельбанккөд договорјас вөчан луноан визалөмаөс облигатсјајас 120 шайт дон да серти-фикатјас 5 шайт дон, нөбөмаөс обли-гатсјајас 232 ш. да 50 ур дон, вөштө-маөс 27 ш. да 80 ур дон купонјас, мынтөмаөс выгырышјас 223 ш. да 30 ур дон, нөбөмаөс езыс важ фөнга 50 ур дон, залогон облигатсјајас улө 15 су-да—110 шайт да 20 ур дон да обли-гатсјајас кутыојаслы бөстөмаөс обли-гатсјајас вичөм вылө 926 шайт дон.

Онөң-на нөтөи төваріщество абу бөстчылөма прамөја нүдөны фондөвөј оператсјајас, дај крөстанаөс абу-на төдмөдөмаөс тајө оператсјајас јылыс. Зајомјас куца справкајас сеталан уж пунктөма зев омөла. Төварнөј таблит-сајас өткымын төваріществојасын туплаөбны көн сурө, дај уна тірајас куца таблитсајасыс абуөс. Госбанкөма да Селпромөаң ысталөм индөдјас, ин-структсјајас да пөмөјас оз быд тө-варіществоын лыфөны. Тавөсна өткымын төваріществојасын ужалы-гас оз немтор гөгөрвоныс фондөвөј оператсјајас јылыс да оз төдны, кы-саң колө кутчыны ујас. Агитацион-нөј да разаскөтөльнөј ујас крөста-на костын нүдөдөны вывти омөла. Ин-дустриализатсја коймөд зајом өөзон-нөј робочөјјас пөсөс разөдан кампан-нө да облигатсјајас видлалан вежон нүдөны абу думыштөмаөс. Фондөвөј оператсјајас нүдөдөн куца колана вө-көдлөм Сельбанкөаң абу вөлөма. Тө-варіществојасын ревизја да абөле-дованнө нүдөны инспекторјас фондө-вөј оператсјајас куца ужсө омөла вичө-дөдөмаөс да индөдјас абу сетавлөма-өс.

Воцө көжлө медвојдөр төваріщес-твојаслөн колө бырөдны став тајө нелучкјасөс да өлбөмаңкыс колө кутчыны ужө,—пөкөдөны өиктасын фондөвөј оператсјајас. Фондөвөј опе-ратсјалөн значөныөс өнө вывти ыжыд крөстаналы дај государственны. Төва-риществојасын, ужалыгөслөн да өиктө-став общественноетлөн медјона колө бөстөны нүдөны агитационнөј да раз-јаскөтөльнөј уж крөстана пөвсын ин-дустриализатсја коймөд зајом разөдөм куца да бурмөдны справкајас сеталан уж.

В. Р.

Вичин рајонувса вөрлезан да вөрвизан аппаратөс весалөм.

Уж бердыс чөвтөма 26 мортөс.

Вичин рајонувса вөрлезан да вөрвизан аппарат весалиг нежлө лөөдөчөмыс өиктасын вөлі мунөма вывти омөла, сы-вөсна чистка нүдөдөн комисөја-лы ужавнысө вөлі торја өдык. Некушөм материал чистка кеж-лө комисөјялы вөлөдөтувса об-щественнөј организатсјајас абу чукөртлөмаөс. Комисөјялы өик-тө лөктөм мыг лоі аслыс корө-ны-јуасны, кодө, кушөм сотруд-ник кычө ужалө. Чукөртны лоі термаөдөмөн. Партијнөј да ком-сомол јачејкајаслөн бытө тајө ужө і мог ез вөв. Собраннөјас вылө коран-нын да сен-на партијечјас да комсомолөчјасыд вөлі оз локны (Палаца парт-секретар ош кыјөм вөсна). Та-вөсна комисөјялөн вермисны ло-ны өшыбөкајас, вермисны-на кол-ны комисөја өін сажө шөгмытөм ужалыгөс.

Комисөја видлалес 106 морт-өс да шүөс весавны уж бер-дыс 29-өс. На пөыс 8-өс буро-крат ногөн ужалөмыс, 1-өс өм

лотажтөмыс, 4-өс калым бөстө-мыс, 1-өс уж вылын вред вө-чөмыс да мукөд пөлөс мыжыс 15 мортөс. Кожгортса контора-ыс комисөја адчөс зон кушт шөгмытөм ужалыс өс да не-щыштис вужнас.

Став ковтөм да уж торкыс ужалысөс өнө Вичин рајонын лоі вөштөма. Онө сувтө мог ин-дыны на местад выдвигөчөч-јасөс.

Уж нүдөыс.

Жөждјаслы отсагысөс Комилесыд вөтлөј.

Комилесын служтыс—Ба-жуков Василөј Олөксөевич жө-ждјас волөгөн Мывдинө јона нарөтчөс революцја дор сула-лыс гөл да шөркөфема олыг крөстана воцын. Аслас Пысөтин другыскөд жөждјаслы индөли-сны коммунистјасөс, краснөјјас-лыс индөлисны зөбөм имущество, индөлисны вөрјасыс зөбөм ком-мунистјасөс. Онө Бажуков кычө-кө сурөма Комилесө служитны, сичөс сөг колө вөтлыны.

Вөрлөзэн фронт вылын.

ТАВО КЕЖЛӨ ЛӨСӨДӨМ КОЛДОГОВОР СЕРТИ ВӨР ВӨЧЫСЯСЛӨН УЖАЛАН УСЛОВИЈАСЫС ЈОНА БУРМӨНЫ.

ЧУКСАЛАМ СТАВ УЖАЛЫГ КОМИ КОМПЛЕКСАҢ СӨЛӨМГӨҢ КУТЧЫГНЫ УЖ БЕРДӨ ДА ТЫРТНЫ ПРАВИТЕЛЬСТВОҢН СЕТӨМ ЗАДАҢҢЫСӨ 100%

Вөрлөзөм да вөр кылөдөм вылө 1929-30 вога колдоговор.

(Техническөй условіјјас, нормајас, растсенкајас).

Август төлыгөа производственнөй совещаннө вылын колдоговор видлалымыс, вөрлөзэн да вөркылөдан условіјјас, нормајас, растсенкајас лөсөдлөмыс, да вылө колдоговор вөчөм могыс став кампаннөыс өтлаасис ужын производителност да дисциплина лептөм могыс правительствон да партијан торја индөдјас да законјас лөсөмкөд.

Тажө законјасө да индөдјасө лөсөмыс гөгөрвоана быд ужалыс мортлы. Овмөс кыпөдөм могыс вит вога план серти мөдөд во вылө вужигөн, кор производственнөй программајасыс колан во серти јона ыждөмаөс, робочөјјаслөн да кредитаналөн государство ужалыс јөз вөсна төждысөмкөд өтшөц, сувтөдөс на возын ыжыджык требованнөјас.

СССР-са Совнаркомлөн јул 5-өд лунса постановленнө производство бурмөдөм да ужын дисциплина кыпөдөм могыс, СССР-са ЦИК-лөн да Совнаркомлөн јун 12-өд лунса шудөм материалнөй ущерб вөчөмыс предпріјатіјө возын робочөјјасөн өтветственност кутөм јылыс да СССР-са Совнаркомлөн јул 18-өд лунса постановленнө производственнөй совещаннөјаслыс ужсө бурмөдөм да паскөдөм јылыс, робочөјјаслыс, служашчөјјаслыс инициативасө производство бурмөдөм могыс использүгөм јылыс (премијјас сеталөм јылыс), ставыс тајө абу прөста лөзөма, ставыс тајө индөма ыжыд могајасөн, кодјас сулалөны мјан возын сотсиализм течан уж нуөдигөн.

Комі областувса экономикаын „Комплекс“ трест зев төдчана тор. Таво кежлө Комілекслөн программаыс, колан во серти, ыждөма кык мында, сјө щөктө чорчөдны став ужсө, вынсө мјанлыс.

Комілекс да вөр да візүм бердын ужалысјас сојуз костын 1929-30-өд во кежлө кырымалөм коллективнөй договор да лөсөдөм нормајас, растсенкајас, условіјјас пунктөны подув производственнөй план трестлыс өлөмө нуөдөм куца. Быдн төдө быд договор, сјө-жө і коллективнөй договор, правајас урчитөм кыңзі, пунктө торја обязанностјас договор кырымалысјас возын.

Выл колдоговор серти бурмө оласногыс робочөјјаслөн вөрын; содөны оланінјас—вөр керкајас, өтшөц бурмөны најө, быд 2 вөр керка вылө трест вицө аслас щөт вылын өви уборщикөс, сы-вылө пунктөма уж: весавны керкајассө, ломтыны пачјассө, шонтыны ва; коллективнөй сојанлуан лөсөдигөн быд 15 робочөјлы сетөс 1 пөрт да 1 ва шондан доз. Быд вөр участокын лөсөдчө гөрд пелөс. Та кыңзі јона бурмө ужыс қонвічалун кутан боксаыс. Колөм воын қонвічалун кутан јукөдлө вөр лөзөјјаслы медицинаскөй отсөг сетөм вылө Комілекс лөзліс 10200 шайт, таво лөзөма 25 сурс шайт, та вылө воөсө 4 фелдшерскөй пункт (колан воын

вөлі лөсөдөма сөмын өви фелдшерскөй пункт). Содтөма і курортјасын местајасыс робочөјјаслы 8-сан 15-өз. Та кыңзі вөр керкајасын колдоговор серти лөбны аптечкајас да быд 100 морт вылө сетчө шоныд паскөм гоз.

Нормајас да растсенкајас лөсөдигөн со куцөм вежлалөмјас вөчөма:

Нормајас да растсенкајас лөсөдигөн пунктөма подувас древеснасө мерајтөм неттө серти, мөдног-кө шуны, кортөгыс, колан воын тајө нормајасыс ез вөсны өткоөсө да сывөсна робочөјјас вөлі норасөны.

Колан во серти нормајас содөмаөс со кыңзі: вөр пөрдөысјаслөн 2% вылө, кыскасыөјаслөн 8% вылө, шпал вөчыөјаслөн—10 вылө.

Выл колдоговор серти содөмаөс, решеннөјас экспортнөй шпал вөчөмыс. Колан воын вөлі сетөны роч шпал вөчөмыс 29 ур, экспортнөй шпал вөчөмыс—31 ур, ферт, ужыс ез вөв өткоөс, да сывөсна робочөјјас вөлі норасөны-жө.

Сезөа медым кыпөдны производителностсө да бур ужалысјассө ошкөм куца, выл колдоговор серти робочөјјаслы, кодјас вөчасны 105%-ыс унжык нормасө, кутасны сетчыны премијјас, та-кыңзі јешчө мјртөм унжык вөчан, сымын ыждө і премијјас: норма серти 105% вөчөмыс премијјас сетчө 5%, 110%-ыс—6%, 120%—7%, 130%-ыс—8%, 140 прөчентыс 9%, 150 прөчентыс да унжыкыс—10%. Премија сетчө вөрлөзэн кад помасөм бөрын да премијјасө арталөны став бөстөм ужалан дон сертиыс.

Н. А. Попов.

Сіктса сөветјас да вөрлөзэн уж.

Вөр дорын ужалөм таво колө нуөдны зев бұра, колө мед вешөрө пөра нөтө ез вош. А төждысөмыс тајө уж вөснаыс өнөз өмөла-на тыдалө. Медөа јонасө төждысөны колө местаса көчөинјаслы, өіктса сөветјаслы.

Лөсөдны леснөй подбектсіја.

Вөр бердса ужыд мјан медыжыд уж. Од вит вога планыд вермас бұра мунны сөмын вөр дорын бұра уж пунктөмөн. Быд өіктын мјан емсельско-көчөјственинөй сектсіјајас. На пыр і позас вөкөдлыны вөр бердса став ужнас.

Сіктса сөветјаслы колө став ужалыс јөсө котыртны сельско-көчөјственинөй сектсіја бердө да сетчө лөсөдны леснөй подбектсіја. Сыпыр і вермас мунны став вөкөдлана—тујдалана ужыс лесоруб собраннөјас вылын да производственнөй совещаннөјас вылын, нөтө лич лөзлытөг вөр дорас ужалөдн-і.з

Бур төлкөн позө быдлаө ештыны.

Сезөа ужалан выннысө мј зев-на јона кытчө сурбас пуктам

Мыј лоі вөчөма Комілекс трестлөн 1928/29 воө.

Колан воө Комілекс вөр вөчөс 15% унжык сетөм заданнө серти. Сөмын ез-ло тырмымөн вөчөма заграничөй вузалан шпал да өліппер, сетчөм спетсиальностса робочөјјасыс оз вөлі тырмыны-да, сезөа і донсө вөлі ічөтжыкөс-жө сетөны-дај. Таво кежлө лоі прімітөма став мерасө, медым сетөм заданнөсө тыртны 100% вылө.

Уна вөр вермас кынмыны.

Вөр кылөдөм мунис, дај өні-на мунө зев өкыда да нөжжө. Тулыснас поснө јујасыс кылөдөмыс өскө бұра код лоі, сөмын транчөта тујасөд кылөдөмыс јона торкөавліс, уна вөр пыр-на сулалө стојанкајасын. Вөр кылөдөм куца лока уж мунөмы помкајас уна: трест вөчөліс договор став вөрсө кылөдөм вылө госпароходствөкөд, кодө көсөысө букөір парөходјасөн кылөдны став вөрсө, сөмын сјө ас вылө бөстөм ужсө договор куца ез вермы пөртны өлөмас, јөзөн (самосплавөн) кылөдны ужалысөс оз сурны тырмымөн, вөркылөдан донсычөтө-да, вөр сулаланінјасын ужсө пуктыны абу кужөмаөс да өткымын Комілексса сотруфникјас ез өлөмыс ужавны.

Став вөчөм вөрсө көт оз-ло кылөдөма, вөр пөлітан заводјас ужалөмыс оз сувтны, налы ужыс тырмас төв быд. Госпароходство-кө сетас унжык парөкод да сетөм парөкодјас кутасны ужавны зыльөмөн, Ежва ју куца вөр кылөдөмыс лөө помалөма чөкөз. Зев өмөл фелөыс вөркылөдөмын Котласөа да Кардорөз, көні вөр вермас кынмыны (колны төв кежлө) оз-кө сетны унжык парөкод. Трест кутчөліс чорыда гырыс лөтовкајасөн вөр кылөдны, тајө зөтөс ыжыд бур, ковмас вөзө кежлө ташөм модаа кылөдөмсө паскөдны, бурмөдны.

Заводјас ужалөны өмөла.

Тажө вога кујим кварталын, трестлөн вөр пөлітөм лөө план серти ещөжык 6473 стандартөн. Мед-нын өмөла уж мунө Кардорса заводјасын, сені план серти лоі пөлітөма ещөа жык 5829 стандартөн. Ташөм нөжжөн ужалөм Кардорса заводјасын лөма сыпөнда, сені оз вөлөм сурны ужалысјасыс вөр грузөтан ужыс вылө-да.

Сыпөнда заводјас ужавны заводөтөмаөс өржык кык вежөнөн, а 5 № заводын 3 өменаа ужалысөс өрмөмаөс 3 вежөнөн. Сезөа вытө өмөла ужалө Сыктывкарса вөр пөлітан завод, көні өмөл оборудованнөыс өтар, робочөјјас уж вылө унаысөз воыны (прогул) некущөм помкөтөг, некущөм дисциплина абу, завод унаыс сулалө ужтөг быдса сүткөјасөн, вөр пөлітөм чөно луныс-лун. План серти Сыктывкарса заводлы быд төлысө вөлі колө пөлітны 51,9 стандарт, а пөлітөма сөмын со мындаөн: апрөлын 46,6 ст., мајын 49,9 ст., јунын 46,4 стандарт. Наөтөја пунктөма, мыј вөр пөлітан заводјас тајө недопөлсө тыртасны IV кварталын оз поз. Вермасны тыртны сөмын 50%, сыбөрын недопөл колас 3000 стандарт. (программа вөлі сетлөма пөлітны 59600 стандарт, недопөл колө 3000 ст. 5%).

Пөлітөм вөрсө заводјасыс мөдөдөмын ез-жө ло тыртөма программа серти 10622 стандартөн, та пыс усө 9819 стандарт Кардорса заводјас вылө. Программасө вөр мөдөдөм куца ез-ло тыртөма ещөа тоннаыс вөсна да ужалысөс тырмытөм вөсна. 1928-29 воө лөө мөдөдөма 53378 станд., а план серти колө вөлі мөдөдөны 56.000 станд. Сөкөкө плансө өлөмө пөртөма лөө сөмын 95,3% мында.

Государство пыщкөсса рынок вылө вөр лөө мөдөдөма шудөм план серти ставсө, сөмын договор серти өржык оз.

Рөскөдјас оз содны.

Административнөй рөскөдјас тајө III кварталас өмета серти неөтө ез содны, во гөгөрөа өмета серти өнөз лојө виөма 66,7% мында.

Трест зев қескыдінө воисөм тырмытөм вөсна. Нөлөд кварталса 3 мөлөн шайта дөфөдөт өнөз-на абу тыртөма, ВСНХ өөмсө оз лөз-да. Тајө јона торкөа вөрвөчан уж кежлө лөсөдчөмсө помавны да вөркылөдөм кежлө лөсөдчыны.

Вөрлөзөг кежлө лөсөдчөм зев өмөл.

Організүтөма 8 Лесөпромохоз, өні мунө лесөничествөјасөс прімітөм уж. Зев өкыда мунө техническөй аппаратын ужалысөс бөстөм, өнөз оз-на тырмы 400 морт.

Вөр вөчөм кежлө лөсөдчан ужас мунөны өмөла. Вөлі сетлөма трестлы лөсөдчан ужсө помавны сенөабр 1 лун кежлө, лоі вөчөма сөмын 30% мында. Вөр вөчан көлуј местајас вылө мөдөдөма ещө-на.

Тажө во кежлө вөр вөчан программа трестлы сетөма сырөко куца 2250 сурс куб. метр., колан во серти содтөма 100% мында вылөжык да пөловочнөй матерјал 86800 стандарт, вылөжык 45% мында.

Трест бөстөма ас вылө зев ыжыд, колана да өкыд задача. Вөр промышленностлөн колан луныс мјан государство пыщса өвмөсын кыпалө луныс-лунө, сјө корө мјансаө өлөмөсаө уж дінө кутчөсөм, өмөла виөдөмјас тајө уж вылө, „ужавны кор сурө да кың вермам, кың позө“, мөвпјас колө бырөдны чөкөз, колө пуктыны вөр промышленност бурмөдөмын ташөм могајас:

1) дорны бұра ужалысө аплөрат, мјанлы колана ужалысөјасыс.

2) Вөр петкөдөмсө да сетыс төвар вөчөмсө механичөрујтны.

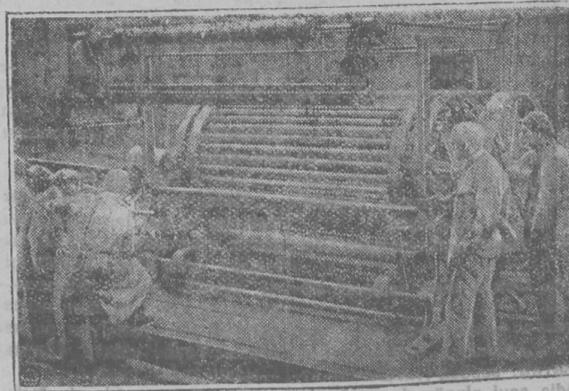
3) Кужөмөн ужөдны робочөјјасөс вөрлөзэн да кылөдан інјасын. Мед ужалысөны ещөажыкөн, но вөчөсны унжык, дај көкнөджыка.

4) Вөр көчөјствөсө јөтны вөр промышленносткөд.

5) Кужөмөн виөны став вөрсө лөзөдөн і сјөс вөчөдөн.

Ташөм могајас колө сувтөдны ас вөзө вөр промышленностын ужалысө быд мортлы, нуөдны сјө могајасө аслад быдлунја ужын. Колан вога уж петкөдліс, мыј тајө могајасө оз төдны вөр промышленностын ужалысөс, овльвлөсны мөгтөма виөдөмјас сотруфникјасөа тајө ужыс вылө.

Мед өскө мө вермөмө правительствон сетөм заданнөсө пөртны өлөмө 100%, мјанлы колө бурмөдны аппаратсө, нуөдны чорыд көсө вредителјаскөд, бюрократизмкөд да дыш јөкөд.

«Красный Путиловец» заводын паскыда заводөтөсөны нуөдны мјан промышленностлы машинајас вөчөм. Онө сенө вөчөны текөтөльнөй машинајас. Уна германјаса да англіјаса машинајас вежлалөма-нын лоі. Красный Путиловец» вылын вөчөм машинајасөн. КАРТИНА ВЫЛЫН: видлалөны завод вылын вөчөм вылө машина.

Өтөнө өшөдөн газетжасын аскритика оз тӱдчы.

Сыктывкарса учреждениӱоҗас пийг сомын Комилес леӱо бур ӱтенгаӱет.

Унаа-нын ми доллимӱ, кушӱм бур вермас ӱетны ӱтенӱ ӱшӱдӱн газет, сомын-таӱ ӱнӱ-на сиж унаӱн абу гӱгӱр-вомаӱе веӱг, облаагурса учреждениӱоҗасын ужалыӱоҗас. Лиӱӱ бурсӱ ӱтенӱ ӱшӱдӱн газетны наӱӱ оз кӱсұыны гӱгӱрвоны, аскритикаы полӱны-да. Кушӱм вермӱ ӱетны бур ӱтенӱ ӱшӱдӱн газет, поӱӱ тӱдмаӱны КОМИЛЕССА газетге (бӱр вылас пасұыштам).

Сентябр 20 лунӱ, редакцияаан вӱлӱ гӱгӱртӱма вел уна карса учреждениӱоҗас, ӱтенӱ ӱшӱдӱн газетжас вид-лӱлӱм могы.

Коми гострах оз ешты.

Кодкӱ-кӱ ме бӱра виӱдӱс Гострах учреждениӱти ветлиӱн, дерт -шуӱс: таӱӱ моргыс, тыдалӱ, вошӱма ыжӱд эданӱбад, лиӱӱ кодыкӱ пышұалӱ. Мыжкӱ-жӱ зонмӱ ловбыртӱа котрӱли увдор, корӱ ӱтенӱ ӱшӱдӱн газет да эз и сур негыс. Сегоа пырӱ месткомса секретар дӱн.

Кӱн-нӱ тӱян ӱтенӱ ӱшӱдӱн газет-нӱ жуали сылыс.

Вӱвлӱтӱмыс?—ас паұеұс жуали менӱм секретар.

Мыла-нӱ он леӱдӱ?—жуали бара.

Ог ештӱ, ог ештӱ бур морт. А чужӱмыс ескӱ вӱталӱ: «Кутан-кӱ леұны газет, јешӱӱ асӱ мыжкӱ трактатасы да сеӱӱма, мыж дӱс мода-рӱа лебан, ӱд чӱстка ӱнӱ мунӱ». Воӱӱ ме кыұн иұын ег шу, даұ петӱ.

Обпрофсовет абу-жӱ ылӱжык мунӱма.

Обпрофсовет, тыдалӱ, абу-жӱ ештӱма леұны ӱтенӱ ӱшӱдӱн газет. Ег мӱнӱм и жуае, дашкӱ оз-жӱ ештӱны воұтырса-да, ӱд сенӱ ужалыӱоҗас абу унаӱн, сомын со-мӱдӱн. (ОСПС, сылӱн жуӱдұас Уж жуӱдӱ са Соцстрахкасса), ме котӱртӱ воӱӱ.

ОБОНО-ын мӱнӱм гӱжыны газетӱ.

Дырокӱ гонұали ӱтенұасӱ—корӱнӱ ОБОНО-лые, корӱ ӱтенӱ ӱшӱдӱн газет, ме-нӱн јона ӱмекӱтӱ агӱтпроп работнӱ кабинетге, дашкӱ мӱса ОБОНО-нд сетӱӱ леӱдӱ примӱрнӱ газет пыдӱ, сомын бара негыс ег ады. Нораоны, дерт оз поӱ, менӱ мӱдӱдӱсны ӱтенӱ ӱшӱдӱн газет редкол-легұаса шӱен дӱн.

Кӱн-нӱ газетнӱ? Жуала редкол-легұаса шӱенлыс.

Нехытӱн абу.

А редколлегұамс-нӱ кушӱм газет леӱдӱ.

ӱтенӱ ӱшӱдӱн-жӱ ескӱ да. Со-мын маұ тӱлысаан эз-на петав.

Мыла?

Оз гӱжыны. Мӱнӱм жуае-пӱ гӱжыс мӱян учреждениӱн.

А партчӱстка кеұлас?

Сетчӱ-ӱд колӱ аскритика, а мӱян учреждениӱн аскритика оз мунӱм—вӱталӱс Мӱхӱлова јорт.

Пыри Статистика бұурӱ.

Некыұ бара ог вермы адыны газет...

Тӱян-ӱмӱ абу-жӱ ӱтенӱ ӱшӱдӱн газетнӱ?

Ем. Есұа-нӱ мыж. Чунұас индӱс дӱи сотрудык ӱтенӱ. Ме виӱдӱ, виӱдӱ, адыны некыұ ог вермы.

Кӱн-нӱ?

Со, со, адын...—Атто во траұа, —бӱдӱн лоӱ јанұым аслым—збыл таұ газет и вӱлӱма? Горӱдӱ кор ады № 5 от 1/IX-1929 г. Абу-кӱ таӱӱ ну-мерұасыс, некыұ ог вермы шуны га-

зетӱн, а мӱвпыштан, мыж таӱӱ статис-тичӱскӱ таблӱтса. Газетнӱ ставыс цифра, цифра, абу некушӱм художе-ственност нӱ бур, лӱенда, кокнӱа да долыда лыфдана гӱжӱд. Нуӱ став газетсӱ ӱнӱмӱн, гӱжӱма индустриализат-сұа 3 заом разӱдӱм жуае, суббогнӱк вылӱ ветлӱм жуае да социали-стичӱскӱ ордыӱм жуае. Кыұ шу-ласны, ставыс офӱтсұальнӱ, директив-нӱ материал А учреждениӱса не-лучкұас жуае, кодыкӱ доұдыштан гӱ-жӱд абу. Редколлегұаса шӱенлыс жуалӱм бӱрын; «мыла-нӱ абу не ӱнӱ гӱжӱд газетнӱ совпапарат да партчӱстка жуае, мем ӱтвет виӱс.

Мӱян апаратын ӱнӱ нелучкұас абуе, бұурукратизмдӱн да волик-талӱн вуұжас сӱмӱма ӱкӱд.

Обсојузлӱн абу буржык.

Обсојузын «общий отдел» жырын ескӱ ӱшалӱ ӱтенӱ ӱшӱдӱн газет 7 №, сентябр 1 луноа. Сомын бара-жӱ не ӱнӱ гӱжӱд абу совпапарат да партчӱстка жуае. Ставыс офӱтсұальнӱ ма-териал.

Татые поӱӱ шуны, таӱӱ учреж-дениӱн аскритика паснаӱлмӱ пуктӱмаӱе кӱрт вом. Партчӱстка да совпапаратын чӱстка нубӱдӱг кӱжӱл лӱеӱдӱчӱм некушӱма абу мунӱма. Парұижӱн да комсомолскӱ јачеұкаұас, профсојуз местком абу кужӱмаӱе даұ абу кеұсӱмаӱе чӱстка нежӱл лӱеӱдӱчӱмсӱ нубӱдӱн ӱтенӱ ӱшӱдӱн газет бердӱ став учреждениӱн ужалыӱоҗас организӱтӱмдӱн. Селькорұас уж-ӱн оз веекӱдӱны, кружоұжас неұкӱн абу организӱтӱма. Чӱстка нубӱдан уж тыдалӱ, оз пуктыны пыдӱ.

Прокуратураса газет буржык.

7 № август тӱлыса ӱтенӱ ӱшӱдӱн газет Прокуратураын буржык. Газет пастала гӱжӱма чӱстка нубӱдӱм жуае. Сомын аскритика боұоан (конкретнӱ фактұаснӱ) 3 гӱжӱд («мыльные пузы-ри», «Беспримирная волокита» да «Стражник пу»). Сегоа став газетге тыртӱма собраниӱұасса резолюұаұаснӱ чӱстка жуае да обұеұ ставта-жас. Мыж вӱчӱма гӱжӱдұас куұа, оз-на мӱнӱм тыдотгыс.

Комилесса ӱтенӱ ӱшӱдӱн пар-скӱма ставсӱ, сы вылыс колӱ велӱдӱчыны мунӱдұасы.

Реұыд таұ маұбырӱ ӱнӱмад уӱи ӱтенӱ ӱшӱдӱн газетнӱ Комилеслӱн.

Ха-ха-ха! хо-хо-хо! ваұжалӱны мыжкӱ зев уна јӱс, чужӱртӱмаӱе пос-воұас-да, ставыс ӱдгӱнны, виӱдӱдӱны ӱтенлӱн.

«Парма јол», кумач коӱ гӱрр... Си-ұи-мӱнӱ мыскӱ ас дӱнас. Вӱлӱмӱ ӱтенӱ ӱшӱдӱн газеттӱ сеӱӱма лыдӱдӱ-ны да сӱралӱны. Зылыс-ӱд сеӱӱм и ем, он другӱн мун Комилесса ӱтенӱ ӱшӱдӱн газет дорыд. Газетлӱн журыс вывтӱ мӱча художество боұан. Замет-каұас гӱжӱма лӱенда, лыдӱны кокнӱ, он кӱсұы да оерӱктан, јемұыкӱд јоо-дӱ, коӱ жуае гӱжӱмаӱе ӱнӱватӱ пет-кӱдас, сегоа ем уна карикатура.

Поӱӱ шуны, таӱӱ примӱрнӱ газет, коӱ петкӱдӱ став олӱмӱсӱ и ужӱс Комилеслые, коӱ веекӱдӱма пӱртны ӱлӱмӱ парұија воұын сулалан моұ-ұасӱ. Ме-нӱн јона гӱжӱма сӱвет а-парат да партчӱстка нежӱл, вӱр вӱ-чан план олӱмӱ пӱртӱм.

Мукӱд редколлегұаұасыс колӱ велӱдӱчыны Комилеслые. Кельдӱ кӱрт.

Кыұи таво кутас уұавны комӱ театр. Лоӱ лӱеӱдӱма јадра, Колӱны комӱ артӱстұас.

Јона-нын ноұсӱма вӱли кол-лан воұасӱ комӱ театр кыпӱдӱм понда. Мыжсӱ абу вӱчӱма да течӱма. Сомын ӱнӱ-на мӱнӱм ез пуыс прамӱја—комӱ театр-лӱн ужұыс воӱӱ оз вӱрұыв. Мӱ-му ескӱ вӱли бұуджетге-нын леұ-ұыштӱма ӱмтор, да бара-на-жӱ театр эз уұав. Меұыжӱд помұасыс вӱли сеӱӱм: артӱстұа-сас вӱлины служашұоұжас, ас-лананыс да уна пӱлӱс обшествен-нӱ уждӱн тырӱм воұтыр: репе-тӱсұаұас вылӱ оз ешты воылы-лыны, спектакл вечернаанс вӱ-лӱ кытчӱкӱ артӱстӱс кытчӱкӱ команұируұтасы,—ставыс жу-галӱ, раұсӱ вӱли. Сывӱсна и эз ло театрлӱн кыпӱдӱчӱмыс колан сезонас. Та жуае вӱли гоз мӱдыс гӱжӱма-нын «Жуұыд туұ» газетӱ.

Таво вылӱ комӱ театр лӱе-ӱдӱчӱ мӱднӱгӱн уұавны. Оӱ-кӱ, лоӱ иӱӱтӱк штат, «Сыком-тевчуклӱн» јадра. Мӱд-кӱ, ар-тӱстұасас боставны сеӱӱм јӱсӱс, коұұаслӱн унұык ем прост ка-дыс, меұым ескӱ ворсӱг кӱстӱ эз мырұыны артӱстӱс да эз торұыс уұыс. Коұмӱд-кӱ, быд тӱлысын шуұма вӱчны еұа вы-лӱ куұим спектакл (коұан во вӱли шуұма кыкӱс): сы вылӱ ӱнӱ

Хроұика.

— ВКП(б) ЦК-лӱн Крај-бұуро разверстка сӱртӱ мӱдӱма Мӱсұауӱ Поленовскұеұ домӱ театрално - художественнӱ курс вылӱ куұим во кеұлӱ велӱдӱчыны комсомолчӱс От сӱк-тыс Костромнӱ јортӱс.

— Сентябрь 15 луноа 21-ӱд лунӱ Комӱ областұусса бӱб-лӱотеұаын мунӱс бӱблӱотеұарұас-лӱн совещаннӱ. Совещаннӱ вылас шуұсны обұавитнӱ бӱблӱо-теұнӱ поход став бӱблӱотеұа ужӱс бурмӱдӱм куұа. Совещан-нӱмыс вӱли зев јивӱд. Ставсӱ решӱтӱма 13 вопрӱс. Сенӱ шу-сны совещаннӱсӱ устраивӱт-ны быд во.

— Сентябрь 28 лунӱ пома-ӱб кык тӱлыса курс лӱквӱда-торұаслӱн. Курс вылас велӱд-чӱс 22 морт. 5 мортұыс мунӱны Комӱ Пермұак округӱ, а 17-сӱ лоас разӱдӱма област пышкӱ. Сегоа воӱсны-нын 4 морт Кар-дорыс. Сенӱ наӱӱ велӱдӱчыны кык тӱлыса курс вылын-жӱ да вӱтӱд мунӱс Иұмо-Печераӱ. Став курс помалысӱ пы-рыс-пыр ысталӱма лоӱ РӱК-ұаслы испӱлзуұтӱм вылӱ.

колӱ-нын лоны условӱұоұыс: лоӱ јадра, конкурс сетас (чаұтам) бура уна выл пӱсұаұас. Сегоа наұеұтұам: бұуджетнӱ комӱсұеұја коланвога сметалыс ыұдасӱ таво 'оз-жӱ чӱнты (чӱнтас-кӱ, дерт, бара мӱнӱм оз ло,— сеұи веұг ужас кутчӱоныс мӱнӱмла). ӱнӱ комӱ театрлӱн сулалӱ медвоұаұа могыс со кушӱм: лӱе-ӱдӱны јадрасӱ,—сетчӱ «колӱны стсена вылын ворсны кужыұас. Коұұаслӱн ем оұоұаыс да га-мыс—шыасӱ Обполӱтпрозветӱ (лӱбӱ ме дӱнӱ) торұа гӱжӱдӱн кӱт кыұвӱн.

Сегоа мӱд моұ: јадраыс кыұ-ұи-на ковмасын комӱ артӱстұас (быд ворсӱмыс торұӱн мынты-ӱдӱмӱн). Таұчӱ бара-жӱ колӱны прӱстұык јӱс да ворсны ку-жан семұаұас. Коұан во бостав-лӱм сеӱӱм артӱстұасас совпарт-школнӱкұас пӱвсыс, да эз-жӱ вӱв зев шан: пӱштӱ быд рыт занатӱ асланыс велӱдчан уж-дӱн.

Театрлӱн сезонұыс заводӱч-чӱ-нын. Колӱ термасын. Нолтӱ, комӱ артӱстұас, шыӱдӱчӱ! Бост-ылам тавосан бурұыка кыпӱд-ны комӱ театрлыс уұсӱ.

Нубӱдӱнса Вӱттор.

В пятницу 27 сентябрѣ, в 5 часов вечера, в помещении Райкома ВКП(б) созывается II-ой пленум Сыктывкарского райкома ВКП(б) с вопросами:

- 1. Ход подготовки к лесозаготовкам и очередные задачи на предстоящий год. Содоклад: Партработа на лесозаготовке и культурное обслуживание лесорубов. 2. Проверка распределения с/х кредита и план на предстоящий год. Просьба всем членам и кандидатам, а также секретарям ячеек прибыть на пленум к вышеуказанному времени. Райком ВКП(б).

2—1. Отв. редактор пыдӱ I. Оботуров.

З А О Ч Н Ы Е ТОРГОВЫЕ и организационно-хозяйственные КУРСЫ Народного Комиссариата Торговли Р. С. Ф. С. Р. Открыт прием на 1929/30 уч. год. Проспект курсов высыл. беспл., обзорение преподавания и пробные лекции за 50 коп. марками. А Д Р Е С : Москва, Центр, Маросейка 6/8, дом. 18. Заочторгкурсы. 8-6

Комӱ ӱұга леұанӱн леӱӱ комӱн полӱтграмота велӱдан ӱұга (учебник политграмоты). Таӱӱ ӱұга оертӱыс таво кутас мунны ӱктса партшколаұасын велӱдӱчӱм. ӱұгаас 10 сорнӱ, быд сорнӱ леӱдӱ торұӱн. Печатынӱе 5-ӱд да 6-ӱд сорнӱұас: «Сотсӱализм вуұан наӱ». «Кыұи лоӱ робӱчӱұаслӱн да крестаналӱн сојуз». Доныс быд сорнӱлӱн 15 ур. Закаұжас поӱӱ вӱчавны Комӱ ӱұга леұанӱнын Сык-тывкар, Вадорвыв ул., 41.

Об'явление. Прием грузов с обязательной доставкой Северным Государственным Речным Пароходом установлен с пристаней:

До пристаней.	Архангелск.	Котлас.	Устѳг.	Вологда.	Устьясольск.
р. Сухоны	5 ок.	8 окт.	9 окт.	10 окт.	5 окт.
С. Двины	8	5	4	1	2 . . . . .
Вычегды	2	5	4	1	5 . . . . .
Пинеги	8	5	4	1	1 . . . . .
Ваги	8	5	4	1	1 . . . . .
Сев. Двин. сист	1	5	6	10	2 . . . . .

Прием грузов для перевозки малой скоростью заканчивается ранее на 7 дней. Прием грузов на р. Сысолу производится в зависимости от состояния воды по особым объявлениям. После указанных сроков прием грузов будет производиться, но без обязательства за доставку. Зав. пристанью ГУДИН.

Щыұ овны, мешұаұнӱ пӱрны, алы гӱтрасны?

Сыктывкарса Горпо, бурӱкӱ, мӱв-жалӱ сомын, кыұи мыж ескӱ унұык ба-рыш боұтны, сегоа ставыс сылы ӱк веескӱ. Поӱӱ, веұг, шуны—Горпо мунӱ паннӱ выл оласноұлы, лӱчӱк мывбаұасӱс, шӱктӱ быд мортлы ло-мы мешұаұнӱн. Таӱӱ абу веошӱр шӱбӱтӱм кыұжас, абу серам-нӱ, а ӱк зылтӱр.

Бостам со. Кооператсұалӱн моұ абу куш сомын нӱбавны-вузавны да ыұыдұык барыш боұтны, а шӱдӱ тӱұ-ұыны: аслас шӱенұас понда, бурмӱд-мы налы олӱмӱс, оласноұс.

Сӱұкӱл-ӱ ужалӱ Сыктывкарса Гор-жӱ?

Кӱсұылыс. Сомын збыл выласӱ мӱ-дар артмӱ.

Кыұыкӱ во сайн воотӱс сӱдӱ «Асұа-кыа» нӱма гостұинұтса. Меұым унұык барыш боұтны, вердӱм-жуұталӱмыс ӱт-дор, лӱеӱдӱс сенӱ вӱабӱн да сурӱн ву-завӱм. Сӱұкӱн «Асұа-кыа» пырыс-пыр-жӱ пӱрӱ, «ароа воұ», кодалан гу-ранӱ. Култпхоӱд бырӱдӱс таӱӱ нехыт-чӱ шогмытӱмторсӱ Горпоса гостұин-ұтсаыс, сомын буржыкыс немыұ уна ло.

ӱнӱ абу-нын «Асұа-кыа», бырӱ сӱдӱ гора нӱмыс. Сывеұтӱ ӱшалӱ роч вы-веска: «Чайная-столовая, номера». Вы-веска веұеұс. Веұеұс и пышкӱсыс. Обдұас нӱшта-на локмӱсны, номера—комлатаұас кӱчұдӱс, паұұасӱс оз лом-тывны-да. Ме-нӱн ескӱ, сӱдӱ-кӱ сомын и веұеұмыс лоӱ—поұс-на мӱртұыны, да-ӱд нӱшта-на Горполы оұота лӱма жеұмӱдӱны столбӱұны ужалан кадсӱ—пӱдлӱдӱны 8 час рытын.

Кытчӱ сӱдӱ ваӱдӱд?

Нӱдӱ рытӱ он-нын удӱт унұаұ-тыштны нӱ чаұ жуыштны, он-кӱ ӱтка-ұычұ став собраниӱұас-и заседаннӱ-ұасын-и, став обшественнӱ уұыс. Сегоа тунұав, кодыс бӱрұыны—обшест-веннӱкӱн лоны да щыұ кыұмӱдӱн овны, алы быд рыт унұаұтны да мешұаұнӱ пӱрны? Горпо шӱктӱ бӱрұыны мӱдсӱ—машұаұнӱ пӱрны.

Ем нӱшта мӱд туұ—быд мортлы, коӱ дӱн ӱтнӱсон олӱ, гӱтрасны, ме-дым гӱтырұасыс кутасын пуны-пӱжав-ны гортас да вердны мужиұұаснӱс. Таӱӱ пӱжалуұ меұаа бур. Сомын мӱ-дарсан-кӱ вӱдӱдӱны, бара-жӱ теұшкӱ тор артмӱ. Мӱ пыр агӱтируұтам, меұым

нывбаұасӱс меұдыны пырнӱч-кашнӱк бердыс, куұа пач бердыс, а таұкӱн-наӱ оз сӱ ло,—мӱ нӱшта-на јонұыка наӱс кӱрталам укват-коұолука бер-дад. Горпо ногӱн-кӱ сӱдӱ и артмӱ,—гӱтраг да индӱ гӱтыртӱ гортса кӱұаұ-кадӱ овны(!). Таӱӱ-нӱ ставыс абу выл оласноұлы паннӱ мунӱм?

Сегоа-ӱд и мӱдар боұоан-на таӱӱ порелы сӱралан тор. Комӱ облааұса центрнӱ оз вермыны лӱеӱдӱны прамӱдұ соұанӱн. Страм. Бур мортлы вӱтавын оз поӱ.

Ме ас паұоан вӱұја Горполы со мыж вӱчны (менам-кӱ вӱдӱмӱс абу вы-на, меұ карса сӱвет шӱктас): бурмӱдӱны столбӱұын ӱдӱдұас, ме-дым јаұа шыдыс эз вӱв тӱрбӱкансӱ да брудӱ вакод, мӱд бӱдуоыс кӱтӱдӱм пӱшвакод; нӱжӱдӱны столбӱұлыс ужа-лан кадсӱ 11 час рытӱ, меұым соб-раниӱұас бӱрын поӱӱ вӱли унұаұтышт-ны да меұдыны быт гӱтрадӱмыс; оз-кӱ тырмыны ужалыұасыс—морт-мӱдсӱ содтыны; стоұа вылӱ бӱр сувдӱны механӱзираннӱ касса, меұым чеұсӱ бостӱдӱн оз ков часұын вӱтчыны; су-ұдӱны гоз-мӱд газет; лӱеӱдӱны абоне-ментнӱ картоұкаұас столбӱұын пыр соұыұаслы. Ремӱ.